www.franciscaansbezinnen.be

Zonnelied

10 lichtmomenten
10 troubadours

TAU - VASTENBEZINNING 2025

GOEDE VRIJDAG: ZUSTER DOOD

Wees geprezen, mijn Heer,
door onze zuster, de lichamelijke dood,
die geen levend mens kan ontvluchten.
Wee hen die in doodzonde sterven,
maar gelukkig wie zij
in uw allerheiligste wil vindt,
want de tweede dood zal
hen geen kwaad doen.

Onze zuster, de lichamelijke dood. Het klinkt heel vreemd om het in een lied te horen die over verbondenheid gaat, die de harmonie van de schepping bezingt.

Want in onze perceptie is de dood juist iets wat de verbinding stopt, wat de harmonie verbreekt, wat de relatie vernietigt. Franciscus voegde dit vers toe net voor zijn dood.

Eind september, begin oktober van 1226. En hij wist dat hij ging sterven en hij riep op een bepaald moment welkom, zuster dood. Betekent dat dat het zuster dood dan zomaar is toegevoegd aan het Zonnelied?

Of kunnen we daar toch ergens een intrinsieke betekenis aan geven in het integreren aan het Zonnelied?

Ik vond het een heel moeilijke vraag, maar in het boek van Éloi Leclerc staat er eigenlijk een heel mooie passage:

“In het licht van onze zuster, de lichamelijke dood,
begint het Zonnelied pas volop te stralen.
Nu kunnen we het niet meer verwarren
met een wat uitbundige uiting van vroomheid.
Het is een opwieken naar het Zijn.
Hier geldt, zingen is leven.
De schepping houdt in Franciscus nooit op te beginnen.
Ze ontplooit zich uitbundig
en wordt een onmetelijke kostbare schat van het eeuwige."

Éloi Leclerc werkt in dit hoofdstuk over zuster de lichamelijke dood. Een hele mooie passage uit over hoe het verwelkomen van de dood een radicalisering is van die spiritualiteit van Franciscus, in de positieve zin.

Franciscus heeft altijd de bezitloosheid nagestreefd, de armoede. Het Zonnelied ademt ook die sfeer van armoede. We zijn als broers of zussen temidden van die schepping.

Als we zeggen broers of zussen, dan betekent dat dat we geen controle hebben over die andere elementen in de schepping. Ze gehoorzamen niet aan onze wil. Nee, wij moeten ze ontvangen met open armen.

We kunnen ze niet bezitten. Als je die bezitloosheid verder doortrekt, dan zou je kunnen zeggen dat we zelfs het leven niet bezitten. Dat het leven ons ook zomaar gegeven is.

En dat het leven ook eindig is en dat dus die dood er sowieso komt. En dat het iets is dat bij het leven hoort. Tegenover die zuster dood staat dan die vervloeking of die weeklacht voor mensen die in doodzonde sterven.

Éloi Leclerc heeft heel mooi aan dat wie in doodzonde sterft juist het omgekeerde doet. Die probeert alles te controleren. Die probeert alles op zichzelf te betrekken.

Die isoleert zich. Zonde wordt vaak gezien als een breuk in de relatie. Dus doodzonde betekent eigenlijk je zo isoleren dat het leven ook onmogelijk wordt.

Wie niet leeft, kan eigenlijk ook niet echt sterven. Of omgekeerd. Wie niet leeft, is eigenlijk al dood voor de dood komt.

Die totale onthechting is iets heel moois, maar iets heel moeilijks. Want er hangen heel veel dingen aan vast. Onze identiteit, onze zekerheid.

Maar Franciscus is ons daarin voorgegaan en getoond dat het een mooie manier is van leven om af en toe dingen echt te kunnen loslaten. Franciscus is ook naakt gestorven op zuster moeder aarde. Hij heeft dat gevraagd aan zijn medebroeders.

Om hem buiten in de natuur, op de grond, naakt te leggen. Zo heeft hij ook zijn laatste levensadem uitgeblazen. Terwijl de broeders het Zonnelied zongen en volgens verhalen ook de leeuweriken zijn ziel meevoerden tot in de hemel.

Jij die wonderbare dingen doet

Keer ons om en maak ons vrij

Wek in ons die liefdevolle kracht

Draag door ons het goede uit

Het Zonnelied van Francine

Gij, Licht
Levensadem, Lucht

Geloofd zijt Gij
om zuster dood die nu aan de deur klopt.
Door Uw lucht
kan ik mijn leven klaar maken
om haar welkom te heten.
Mijn leven hebt Gij gewild.
Geef mij de moed om U te vertrouwen
en te danken, eindeloos te danken.
Geloofd zijt Gij
om het dak boven mijn hoofd
de warmte in mijn huis
een bed om in te slapen
een tafel om te eten.

Geloofd zijt Gij
om de vriendschap die mij overspoelt
om de bezoekjes, berichtjes, telefoontjes
en zoveel blijken van genegenheid

Geloofd zijt Gij
om zorgverleners
om dokters en zorgkundigen
om wetten waardoor gezondheidszorg betaalbaar is.

Geloofd zijt Gij
om alle fijne dagen die ik mocht beleven
om de lach en de humor
om het spel als kind
om de zorgeloosheid als jongere
om de wijsheid nu ik ouder ben.

Geloofd zijt Gij
voor onzekerheid die mij dwong om mij naar U te keren
om de tranen die helen
om de woorden die zalven
om de gebaren die troosten

Geloofd zijt Gij
om het werk dat ik mocht doen
om de mensen die mij vertrouwden
om het wonder dat in ontmoetingen gebeurde.
Geloofd zijt Gij om de woorden die ik mocht spreken
Het waren Uw woorden.
Het was Uw wijsheid.

Geloofd zijt Gij
om Clara en Franciscus.
Zij leerden mij leven,
vrij wordend van angst en prestatie.

Geloofd zijt Gij
om de belofte die Gij deed
Ik zal er zijn
ook na de dood.
Waar, wanneer, hoe of wat,
ik weet het niet.
ik vertrouw er mij aan toe.

Gij, allerhoogste,
Lucht, scheppingskracht
levensadem in mij
Wees gezegend.

- Francine Demarsin -

TAU - VASTENBEZINNING 2025

Bezinning en opnames: Stijn Demaré
Tekst Zonnelied: Francine Demarsin

Meer info op
www.franciscaansbezinnen.be